

EWOLUCJA SYSTEMU POLITYCZNEGO

DEMOKRACJA PRZEDSTAWICIELSKA VS. DEMOKRACJA BEZPOŚREDNIA W POLSCE I W EUROPIE

30 listopada – 1 grudnia 2017 r., Collegium Polonicum, Słubice

PROGRAM RAMOWY

CZWARTEK, 30 LISTOPADA 2017 R.

8:15-9:15	ŚNIADANIE
9:30-11:15	SESJA PLENARNA CZ. 1
11:15-11:30	PRZERWA: KAWA I HERBATA
11:30-13:00	SESJA PLENARNA CZ. 2
13:00-13:30	PRZERWA: KAWA I HERBATA
13:30-15:00	PANELE TEMATYCZNE
15:10	WYJAZD STUDYJNY
	16:15 – OBIAD
22:00	POWRÓT DO SŁUBIC

PIĄTEK, 1 GRUDNIA 2017 R.

8:30-9:30	ŚNIADANIE
9:30-11:15	PANELE TEMATYCZNE
11:15-11:45	PRZERWA: KAWA I HERBATA
11:45-13:30	PANELE TEMATYCZNE
13:30-14:30	OBIAD

Wydział Nauk Politycznych
i Dziennikarstwa

Ośrodek Badań
i Edukacji Europejskiej

Grupa Badawcza
INICJATYWA HELWECKA

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Konferencja dofinansowana przez MNiSzW w ramach umowy 831/P-DUN/2017 ze środków Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego przeznaczonych na działalność upowszechniającą naukę.

EWOLUCJA SYSTEMU POLITYCZNEGO

DEMOKRACJA PRZEDSTAWICIELSKA VS. DEMOKRACJA BEZPOŚREDNIA W POLSCE I W EUROPIE

CZWARTEK, 30 LISTOPADA 2017 R.,

9:30-11:15 **SESJA PLENARNA CZ. 1 (SALA 13)**

11:30-13:00 **SESJA PLENARNA CZ. 2 (SALA 13)**

13:30-15:00 **PANELE TEMATYCZNE**

PANEL 1. CZ. 1. PARTYCYPACJA OBYWATELI NA POZIOMIE LOKALNYM (SALA 11)

PANEL 2. CZ. 1. KONDYCJA DEMOKRACJI (SALA 12)

PANEL 4. DEMOKRACJA BEZPOŚREDNIA W POLSCE I EUROPIE ZACHODNIEJ (SALA 20)

**PANEL 5. CZ. 1. DEMOKRACJA BEZPOŚREDNIA W PAŃSTWACH EUROPY ŚRODKOWEJ I WSCHODNIEJ
(SALA 21)**

PIĄTEK, 1 GRUDNIA 2017 R.

9:30-11:15 **PANELE TEMATYCZNE**

PANEL 1. CZ. 2 PARTYCYPACJA OBYWATELI NA POZIOMIE LOKALNYM (SALA 11)

PANEL 3. UWARUNKOWANIA DEMOKRACJI W POLSCE (SALA 12)

PANEL 6. MEDIA A RÓŻNE FORMY DEMOKRACJI - WZAJEMNE UWARUNKOWANIA (SALA 27)

PANEL 7. DEMOKRACJA PRZEDSTAWICIELSKA W EUROPIE ZACHODNIEJ (SALA 23)

PANEL 8. ROLA DEMOKRACJI BEZPOŚREDNIEJ W UE (SALA 20)

PANEL 9. WYZWANIA WSPÓŁCZESNYCH DEMOKRACJI (SALA 21)

11:45-13:30 **PANELE TEMATYCZNE**

PANEL 1. CZ. 3. PARTYCYPACJA OBYWATELI NA POZIOMIE LOKALNYM (SALA 11)

PANEL 2. CZ. 2. KONDYCJA DEMOKRACJI (SALA 12)

**PANEL 5. CZ. 2. DEMOKRACJA BEZPOŚREDNIA W PAŃSTWACH EUROPY ŚRODKOWEJ I WSCHODNIEJ
(SALA 21)**

PANEL 10. UWARUNKOWANIA WYBORÓW W EUROPIE ZACHODNIEJ (SALA 20)

PANEL 11. OBYWATELE VERSUS PRZEDSTAWICIELE W PROCESIE PODEJMOWANIA DECYZJI (SALA 23)

Wydział Nauk Politycznych
i Dziennikarstwa

Ośrodek Badań
i Edukacji Europejskiej

Grupa Badawcza
INICJATYWA HELWECKA

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Konferencja dofinansowana przez MNiSzW w ramach umowy 831/P-DUN/2017 ze środków Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego przeznaczonych na działalność upowszechniającą naukę.

VOTE!

EWOLUCJA SYSTEMU POLITYCZNEGO

DEMOKRACJA PRZEDSTAWICIELSKA VS. DEMOKRACJA BEZPOŚREDNIA W POLSCE I W EUROPIE

CZWARTEK, 30 LISTOPADA 2017 R.

9:30-11:15 SESJA PLENARNA CZ. 1, SALA 13

MODERATOR: PROF. MAGDALENA MUSIAŁ-KARG, WNPID UAM

Prof. Arkadiusz Żukowski, UWM w Olsztynie

Wybory versus referendum we współczesnych demokracjach – refleksje natury ogólnej i szczegółowej

Prof. Maria Marczevska-Rytko, UMCS w Lublinie

Demokracja bezpośrednia w Europie Środkowej i Wschodniej po 1989 roku: uwarunkowania, doświadczenia, perspektywy rozwoju

Prof. Agnieszka Pawłowska, Uniwersytet Rzeszowski

Referendum lokalne w Stanach Zjednoczonych Ameryki na tle wybranych rozwiązań europejskich

Prof. Andrzej Stelmach, WNPID UAM

Polityczne implikacje zmian ordynacji wyborczych

11:15-11:30 PRZERWA: KAWA I HERBATA

11:30-13:00 SESJA PLENARNA CZ. 2, SALA 13

MODERATOR: PROF. ARKADIUSZ ŻUKOWSKI, UWM W OLSZTYNIE

Prof. Teresa Sasińska-Klas, UJ

Elektoraty partii politycznych w Polsce a sympatie/ antypatie polityczne – dynamika zmian

Prof. Tadeusz Wallas, WNPID UAM

Przyczynki do sporu o poziom konsolidacji systemu politycznego RP

Prof. Jacek Wojnicki, UW

Institucja referendum w systemach politycznych Europy Środkowej i Wschodniej

Prof. Alicja Stępień-Kuczyńska, UŁ

Zmiana systemu politycznego w ZSRR w okresie pierestrojki

13:00-13:30 PRZERWA: KAWA I HERBATA

13:30-15:00 PANELE TEMATYCZNE

Wydział Nauk Politycznych
i Dziennikarstwa

Ośrodek Badań
i Edukacji Europejskiej

Grupa Badawcza
INICJATYWA HELWECKA

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Konferencja dofinansowana przez MNiSzW w ramach umowy 831/P-DUN/2017 ze środków Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego przeznaczonych na działalność upowszechniającą naukę.

EWOLUCJA SYSTEMU POLITYCZNEGO

DEMOKRACJA PRZEDSTAWICIELSKA VS. DEMOKRACJA BEZPOŚREDNIA W POLSCE I W EUROPIE

CZWARTEK, 30 LISTOPADA 2017 R.

13:30-15:00 PANELE TEMATYCZNE

Panel 1. Cz. 1. PARTYCYPACJA OBYWATELI NA POZIOMIE LOKALNYM, SALA 11

MODERATOR: PROF. GRZEGORZ JANUSZ, UMC

Dr Katarzyna Radzik-Maruszak, UMCS w Lublinie

Dobre regulacje, słaba praktyka? Lokalna aktywność obywatelska w opinii słoweńskich radnych

Dr Elżbieta Sadowska-Wieczek, UP im. KEN w Krakowie

Zmiany w brytyjskich systemach wyborczych do samorządu lokalnego

Mgr Martyna Domańska, WNPID UAM

Ostatnie zmiany we francuskim samorządzie regionalnym, a demokracja bezpośrednia i system wyborczy

Dr Justyna Wasil, UMCS w Lublinie

Bezpośrednie wybory władz gminnych w Polsce. Wybrane problemy

Dr Katarzyna Kuć-Czajkowska, dr Mariusz Sienkiewicz, UMCS w Lublinie

System wyborczy do samorządów gminnych w Polsce – możliwe rozwiązania

Panel 2. Cz. 1. KONDYCJA DEMOKRACJI, SALA 12

MODERATOR: PROF. TADEUSZ WALLAS, WNPID UAM

Prof. Grzegorz Piwnicki, UG

Meandry demokracji w czasie i przestrzeni

Dr Szymon Ossowski, WNPID UAM

Kryzys liberalnej demokracji w Europie w świetle badań nad jakością demokracji

Dr hab. Agnieszka Turska-Kawa, dr hab. Waldemar Wojtasik, UŚ

Religia jako czynnik różnicujący preferencje społeczno-instytucjonalne w Polsce

Dr Artur Kopka, Uniwersytet Europejski Viadrina

Populistyczna koncepcja demokracji – założenia, zagrożenia, praktyka

Prof. Dorota Piontek, WNPID UAM

Edukacja medialna jako determinanta wyborczej aktywności obywateli

Panel 4. DEMOKRACJA BEZPOŚREDNIA W POLSCE I EUROPIE ZACHODNIEJ, SALA 20

MODERATOR: PROF. DANUTA PLECKA, UZ

Prof. Zbigniew Machelski, UO

Referendum konstytucyjne i reformy instytucjonalne we Włoszech

Dr Marcin Łukaszewski, WNPID UAM

Demokracja bezpośrednia we Włoszech i San Marino. Analiza porównawcza

Dr Weronika Priesmeyer-Tkocz, Europäische Akademie Berlin e.V.

Partycypacja obywatelska i demokracja bezpośrednia na przykładzie miast i gmin w Niemczech

Dr Maciej Aleksandrowicz, Uniwersytet w Białymstoku

Szwajcarskie 'Vernehmlassungsverfahren' jako forma demokracji bezpośredniej

Panel 5. Cz. 1. DEMOKRACJA BEZPOŚREDNIA W PAŃSTWACH EUROPY ŚRODKOWEJ I WSCHODNIEJ, SALA 21
MODERATOR: PROF. MARIA MARCZEWSKA-RYTKO, UMCS

Dr Marcin Rachwał, WNPiD UAM

Miejsce instytucji demokracji bezpośredniej i semibezpośredniej we współczesnym państwie demokratycznym

Dr Mirosław Nataneł, UJ

Referendum o zmianie podziału administracyjnego Macedonii z 2004 roku jako przykład, gdy bierność obywateli ratuje państwo przed wojną domową

Dr hab. Krzysztof Koźbial, UJ

Demokracja bezpośrednia w systemie politycznym Republiki Czeskiej. Stan obecny i perspektywy na przyszłość

Dr Beata Pająk-Patkowska, WNPiD UAM, mgr Jaroslava Pospíšilová, Czech Academy of Science

Sposoby rozumienia demokracji w Polsce oraz w Czechach – źródła oraz konsekwencje

Dr hab. Elżbieta Kuźelewska, Uniwersytet w Białymstoku

Vox populi a kontrowersyjne kwestie społeczne. Kiedy naród mówi "nie" i co z tego wynika

EWOLUCJA SYSTEMU POLITYCZNEGO

DEMOKRACJA PRZEDSTAWICIELSKA VS. DEMOKRACJA BEZPOŚREDNIA W POLSCE I W EUROPIE

PIĄTEK, 1 GRUDNIA 2017 R.

9:30-11:15   PANELE TEMATYCZNE

PANEL 1. CZ. 2 PARTYCYPACJA OBYWATELI NA POZIOMIE LOKALNYM, SALA 11

MODERATOR: PROF. ROBERT KMIECIAK, WNPiD UAM

Dr Jacek Pokladecki, WNPiD UAM

Formy demokracji bezpośredniej w samorządzie terytorialnym w Polsce

Dr Anna Pięta-Szawara, Uniwersytet Rzeszowski

Budżet partycypacyjny jako forma demokracji bezpośredniej na poziomie lokalnym

Lic. Maciej Górny, WNPiD UAM

Budżet partycypacyjny jako samorządowa forma demokracji bezpośredniej

Mgr Anna Siuda, WNPiD UAM

Wpływ demokracji bezpośredniej na działania władzy lokalnej na przykładzie Gminy Międzybódz

Mgr Joanna Jancz, WNPiD UAM

Demokracja bezpośrednia na przykładzie budżetów obywatelskich Miasta Poznania

Dr Paweł Antkowiak, WNPiD UAM

Fundusz sołecki – forma partycypacji mieszkańców wsi w podejmowaniu decyzji publicznych

Dr Anna Kolomycew, Uniwersytet Rzeszowski

Udział społeczności lokalnych w procesach planowania i realizacji polityk publicznych

Panel 3. UWARUNKOWANIA DEMOKRACJI W POLSCE, SALA 12

MODERATOR: PROF. BOŻENA DZIEMIDOK-OLSZEWSKA, UMCS

Dr Natasza Lubik-Reczek, WNPiD UAM

Oddolne inicjatywy obywatelskie – analiza przypadków

Dr Monika Kowalska, UMCS w Lublinie

Ułatwienia głosowania w polskim prawie wyborczym

Dr Marta Michalczuk-Wliziło, UMCS w Lublinie

Skuteczność inicjatywy obywatelskiej w Sejmie VII kadencji

Dr Magdalena Kacperska, WNPiD UAM

Wybory prezydenckie 2015. Wiek emerytalny jako hasło popularne, czy populistyczne?

Dr Krzysztof Kasianiuk, Collegium Civitas

Czas w Sejmie RP w latach 1989-2015

PANEL 6. MEDIA A RÓŻNE FORMY DEMOKRACJI – WZAJEMNE UWARUNKOWANIA, SALA 27

MODERATOR: PROF. TERESA SASIŃSKA-KLAS, UJ

Prof. Edward Jeliński, WNPiD UAM

„Płynne społeczeństwo” a demokracja bezpośrednia

Prof. Jędrzej Skrzypczak, WNPiD UAM

Kampanie referendalne a kampanie wyborcze w mediach

Dr Norbert Gill, WNPiD UAM

Ochrona wizerunku w państwie demokratycznym

Dr Dominika Narożna, WNPiD UAM

Techniki kreowania wizerunku polskiego polityka w spotach wyborczych (case study)

Lic. Dawid Szymkowiak, WNPiD UAM

Czy programy mają wpływ na demokracje, czyli o botach na Twitterze

PANEL 7. DEMOKRACJA PRZEDSTAWICIELSKA W EUROPIE ZACHODNIEJ, SALA 23

MODERATOR: PROF. JACEK WOJNICKI, UW

Dr Bartosz Szczurowski, UJ

Republikańskie głowy państw w Europie a demokracja bezpośrednia. Rozwiązania konstytucyjne i praktyka ustrojowa

Dr hab. Tomasz Wiecech, UJ

Referendum a suwerenność parlamentu w systemie politycznym Wielkiej Brytanii

Dr Adam Jaskulski, WNPiD UAM

Rola Rady Europejskiej w Brexicie. Jak działania Unii Europejskiej wpływają na brytyjskie stanowisko negocjacyjne

Prof. Wojciech Nowiak, WNPiD UAM

Imigranci zarobkowi – stracone możliwości partycypacji na przykładzie Polaków pracujących w Norwegii. Problem samo-wykluczenia z demokracji

PANEL 8. ROLA DEMOKRACJI BEZPOŚREDNIEJ W UE, SALA 20

MODERATOR: DR HAB. ELŻBIETA KUŻELEWSKA, UWB

Dr hab. Elżbieta Lesiewicz, WNPiD UAM

Referendum w Katalonii i jego wpływ na funkcjonowanie Unii Europejskich

Lic. Angelika Jaskulska, WNPiD UAM

Europejska inicjatywa obywatelska – nieniekorzystana szansa Unii Europejskiej

Prof. Magdalena Musiał-Karg, dr Krzysztof Duda, WNPiD UAM

Dysfunkcjonalność demokracji bezpośredniej w Unii Europejskiej

Mgr Szymon Andrzejewski, UG

Możliwości wprowadzenia w życie panelu obywatelskiego na poziomie Unii Europejskiej jako przykład rozważań o możliwości demokratyzacji UE

Prof. Anita Adamczyk, WNPiD UAM

Referendum akcesyjne w Polsce jako przykład zaangażowania społecznego w kwestiach o charakterze ponadnarodowych

Dr hab. Małgorzata Podolak, UMCS w Lublinie

Rola i znaczenie demokracji bezpośredniej w procesie integracji europejskiej

PANEL 9. WYZWANIA WSPÓŁCZESNYCH DEMOKRACJI, SALA 21

MODERATOR: PROF. GRZEGORZ PIWNICKI, UG

Dr hab. Cezary Trosiak, WNPiD UAM

Partie etnoregionalne w Europie jako wyzwanie dla idei państwa narodowego

Prof. Grzegorz Janusz, UMCS w Lublinie

Aktywność mniejszości narodowych jako element współczesnej demokracji

Dr Klaudia Gołębiowska, WNPiD UAM

Nic o nas bez nas? Partycypacja polityczna a kwestia integracji imigrantów w wybranych państwach członkowskich UE

Dr Witold Ostant, Akademia Sztuki Wojennej

Referendum jako narzędzie demokracji bezpośredniej a problem zwalczania terroryzmu

Dr Joanna Rak, WNPiD UAM

Ruchy anty-oszczędnościowe a demokracja przedstawicielska w państwach strefy euro

Prof. Maciej Walkowski, WNPiD UAM

Chiński model rozwoju politycznego i społeczno-ekonomicznego z perspektywy europejskiej

11:15-11:45 PRZERWA: KAWA I HERBATA

11:45-13:30 PANELE TEMATYCZNE

PANEL 1. CZ. 3. PARTYCYPACJA OBYWATELI NA POZIOMIE LOKALNYM, SALA 11

MODERATOR: DR HAB. CEZARY TROSIK, WNPiD UAM

Prof. Robert Kmieciak, WNPiD UAM

Samorząd korporacyjny jako fundament demokracji obywatelskiej

Dr Barbara Węglarz, UP im. KEN w Krakowie

Referenda lokalne w sprawie odwołania organów wykonawczych w Polsce

Mgr Tomasz Ludwicki, WNPiD UAM

Spółdzielnie socjalne jako forma aktywizacji społeczności lokalnej

Dr Mikołaj Tomaszuk, WNPiD UAM

Zarządzanie mobilnością \ "Mobilitätmanagement" \ przykładem na partycypacyjną politykę transportową

Dr Ryszard Bodziacki, WNPiD UAM

Public governance drogą do sukcesu samorządów lokalnych

Mgr Faustyna Kowalska, WNPiD UAM

Human Smart Cities – partycypacja obywatelska w polskich miastach trzeciej generacji

Dr Piotr Lizakowski, Akademia Marynarki Wojennej im. Boh. Westerplatte w Gdyni

Zarządzanie bezpieczeństwem zdrowotnym na poziomie lokalnym

PANEL 2. CZ. 2. KONDYCJA DEMOKRACJI, SALA 12

MODERATOR: PROF. JĘDRZEJ SKRZYPCZAK, WNPiD UAM

Dr Artur Lipiński, WNPiD UAM

Banalny antykomunizm w kontekście podział postkomunistycznego. Pamięć zbiorowa w polskim dyskursie politycznym

Dr hab. Rafał Reczek, IPN Oddział w Poznaniu

Demokracja bezpośrednia w realiach państwa komunistycznego na przykładzie referendum z 30 czerwca 1946 r. w Polsce

Dr Natalia Klejdysz, WNPiD UAM

Symbol i alegoria w kobiecych protestach XX i XXI wieku

Dr Jakub Jakubowski, WNPiD UAM

Drony w obronie demokracji. Reforma sądownictwa z perspektywy sieci

Mgr Sławomir Kubat, WNPiD UAM

Dyskryminacja cyfryzacyjna w procesie społecznej partycypacji sprawowania władzy w państwie

Mgr Dawid Tobolski, WNPiD UAM

Gospodarka oparta na wiedzy jako element rozwoju demokracji

PANEL 5. CZ. 2. DEMOKRACJA BEZPOŚREDNIA W PAŃSTWACH EUROPY ŚRODKOWEJ I WSCHODNIEJ, SALA 21

MODERATOR: PROF. JERZY BABIAK, WNPiD UAM

Dr hab. Wojciech Ziętara, UMCS w Lublinie

Instytucja referendum w podmiotach Federacji Rosyjskiej. Wymiar prawny i praktyczny

Dr Svitlana Lizakowska, Akademia Marynarki Wojennej im. Boh. Westerplatte w Gdyni

Wpływ partycypacji społecznej na rozwój społeczeństwa obywatelskiego (na przykładzie Ukrainy)

Dr Dorota Maj, UMCS w Lublinie

Ewolucja demokracji bezpośredniej na Litwie, Łotwie i w Estonii po 1991 roku – perspektywy rozwoju i bariery stosowania

Mgr Olena Bezakrova, Wschodnioeuropejski Uniwersytet Ekonomii i Zarządzania

Rozwój demokracji na Ukrainie (w kontekście wybranych aspektów gospodarczych)

PANEL 10. UWARUNKOWANIA WYBORÓW W EUROPIE ZACHODNIEJ, SALA 20

MODERATOR: PROF. ZBIGNIEW MACHELSKI, UO

Dr Stanisław Zyborowicz, WNPiD UAM

Model demokracji elektoranej: formalny i rzeczywisty

Dr Izabela Kapsa, dr Alina Kaszukur, UKW w Bydgoszczy

Uwarunkowania zastosowania głosowania elektronicznego na przykładzie Norwegii

Dr Eliza Nowacka, Collegium Civitas

Sposoby kreacji drugich izb parlamentu we współczesnych państwach

Dr Krzysztof Urbaniak, WNPiD UAM

Prawo do głosowania w wyborach do brytyjskiej Izby Gmin. Ramy konstytucyjne a praktyka

Dr Bartłomiej Secler, WNPiD UAM

PANEL 11. OBYWATELE VERSUS PRZEDSTAWICIELE W PROCESIE PODEJMOWANIA DECYZJI, SALA 23

MODERATOR: PROF. MACIEJ WALKOWSKI, WNPiD UAM

Dr Joanna Kalużna, WNPiD UAM

Relacje pomiędzy społecznością lokalną a działaniami IPN w zakresie pamięci społecznej

Mgr Natalia Kusa, WNPiD UAM

Użyteczność instytucji demokracji bezpośredniej w "kwestiach światopoglądowych" – przykłady z Polski i wybranych państw Europy

Mgr Małgorzata Tadeusz-Ciesielczyk, WNPiD

Istota wizjerunku w odniesieniu do demokracji przedstawicielskiej w Polsce w latach 2014-2015

Mgr Anna Stoppel, WNPiD UAM

Internet w kampanii prezydenckiej w Polsce w 2015 r.

Mgr Marcin Wojciechowski, WNPiD UAM

Wizjerunek prezydenta Poznania Jacka Jaśkowiaka w wybranych newsach TVP 3 Poznań i WTK

Mgr Kinga Jasiak, WNPiD UAM

Wpływ globalizacji na poziom demokracji w państwach Unii Europejskiej

13:30-14:30 OBIAD

Wydział Nauk Politycznych
i Dziennikarstwa

Ośrodek Badań
i Edukacji Europejskiej

Grupa Badawcza
INICJATYWA HELWECKA

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Konferencja dofinansowana przez MNiSzW w ramach umowy 831/P-DUN/2017 ze środków Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego przeznaczonych na działalność upowszechniającą naukę.